

Radich, Slavac in Grbec grobo kršili statut ES

Pred dnevi smo objavili, da bomo osvežili spomin Vidaličevim frakcionarjem, ki so se polistali vodstva ES in s svojim delovanjem škodovali delavskemu gibanju na našem ozemlju. Osvežiti hočemo spomin Radichu, Slavcu in Grbecu, ki so bili pravi statisti ES, ki so ga ob priliki kongresov Kmetijske stroke vsega grobo kršili.

Zanimivo kar od kraja in po vrsti, da nas bodo tudi omenjeni evotivci in pisniki pri LL Lavoratorci in »Delus laško razumeli. Pod 1. členom so navedene namene sindikalne organizacije. Prva med temi je: enotno organizirati v svojo sredo vse delavce ne glede na narodnost, veroizpoved in politično prepričanje. Vidaličevi predprijeli pa delo pavno narobe in odbijajo od sindikalne organizacije vse one, ki se s njihovim razbičajnim delom ne strinjajo. To so pokazali tudi pri izbiranju svojih delegatov na esenstankah, za katere vsaki sploh niso vedeli. Prav v nasprotju s to pravo nalogo sindikalne organizacije so odločili sodelovanje delegatov iz cone B in tako prekršili namenovano nalogo sindikatov. O poraznih posledicah take politike pa bomo še podrobneje pisali.

Mimogrede naj omenimo še točko f) 2. člena, ki pravi, da je ena osnovnih nalog organizacije vzpostaviti uspešno sodelovanje s sindikalnimi organizacijami sosednih držav, posebno z Jugoslavijo in Italijo. Sedajni Vidaličevi pa sploh prezirajo in blatijo jugoslovanske sindikate. Nočejo vedeti, da se ES Jugoslavije še vedno član član izvršnega odbora Mednarodne sindikalne zveze.

V členu 21. poglavje 3 pa so označeni organi strokovne zveze: a) kongres ali skupščina zveze; b) upravni odbor; c) revizijski odbor. Najpomembnejši je torej kongres ali skupščina stroke, katero tvori (člen 22) zbrani delegati delavcev iz podjetij in krajev iste stroke z vsega ozemlja. Člen 23 je torej jasen. Za kongres stroke morajo biti prisotni delegati vsega ozemlja. Če so ES STO-ja, pomeni, da vključujejo celotno Tržaško ozemlje, torej cone A in cone B. Kongres zveze velja torej za celotno ozemlje, ali pa sploh ga ne moremo imenovati kongres strokovne zveze. Radich in Slavac nista hotela upoštevati tega osnovnega pravila statuta ES in sta ga kršila v svoje podile razbičajne namene. Njihovo delovanje pa je še bolj opazno, ker sta se v ta namen poslala civilne policije, največje ga sovražnika demokratičnega gibanja na našem ozemlju. Radich-Slavacove razbičajne enotnosti je s tem dobilo svoj uradni pečat in po preloži v zgodovino tržaškega proletariata. Javno je torej, da Radich, Slavac in Grbec ne dajejo vodstva ES grobo kršijo osnovna pravila statuta ES.

Zaman so vsi izgovori, češ da so se sindikalne organizacije cone B same izločile. Ta trditve sploh ne drži, saj in isti obstajajo še vedno eni in isti sindikati, kakor pred enim letom. Laž je tudi trditev, da v coni B niso hoteli priznati in poslati delegatov na drugi medstrokovni kongres ES, ki je bil lanskega decembra v Trstu. Naj Slavac priobči dokumente, ki dokazujejo, da je centralno vodstvo ES sploh opozorilo tovaršice iz cone B na kongres in povabilo delegate!

Sindikalne organizacije v coni B so še vedno v okviru ES za Tržaško ozemlje in hočejo, da se ohrani in utrdi enotnost delavcev in kmetov obeh con, ker vsi se dobro zavedajo, da je vsaka drugačna politika samo v korist imperialistov.

U vsega tega sledi, da se zdejni kongres ne more imenovati redni letni kongres Kmetijske stroke zveze ES za Tržaško ozemlje. Zato je tudi proti statutu izvolitev novega odbora, ki nikakor ne predstavlja vseh kmetov Tržaškega ozemlja niti same cone A, ker so smeli na kongres le izbrani delegati vidaličevske razbičajne grupe.

O nepravilnosti in nedostatkih kongresa pa bomo še pisali, ker nas ta zadeva zelo zanima in ker nam so najbolj pri srcu enotnost našega delovnega ljudstva vse cone posebej in obeh con skupaj ter obramba njegovih interesov proti vsem izkoriščevalcem.

"Rio Gallegos" izročena argentinskemu oblastem

Da nas ne bi pozabili, to se čudi čisti proste luke uradno predali zastopstvu argentinske državne trgovske mornarice novo 2.637 tonsko ladjo ledenico na motorni pogon, ki nosi ime »Rio Gallegos«. Kot je znano, je bila ladja izdelana v Jadranskih ladjedelnicah v Trzinu. Opremlili so jo z stroji izdelani v Trstu v Tovarni strojev Sv. Andreja.

Nedeljski ceremoniji sta prisostvovala prof. Palutan in župan Miani. Malo prej pa so v ladjedelnici Sv. Marka splovili neko drugo 3.600 tonsko mornarico ladjo. Podrobnosti o njej smo že objavili v nedeljo. Še vedno se je vrnila v strogo intimiteto oziroma zaradi smrti ravnatelja ladjedelnice.

Dar mestne občine skladatelju Hlarsbergu

Včeraj dopoldne je bila v občinski palači majhna slovesnost. Župan odvetnik Miani je v prisotnosti povabljenih predstavnikov tukajšnjih oblasti podelil tržaškemu skladatelju Antonu Hlarsbergu star tržaški pečat kot priznanje za skladateljevo delo »Tritico«. Po kratkem nagovoru tržaškega župana, ki je poudaril skladateljevo umetniško delo, so spregovorile še nekatere osebe v tržaškem glasbenem življenju.

TRŽAŠKI DNEVNIK

Proslava obletnice lonjerskih žrtev

S svojimi dejanji bomo pokazali, da smo zvesti svojim tradicijam, da smo predani velikemu demokracičnemu bloku s Sovjetsko zvezo na čelu

Včeraj ob 4 popoldne je bila v Lonjerju na kraju zločina proslava štirih padlih borcev, katere se je udeležilo okoli 300 ljudi. Med temi smo opazili veliko število domačinov, vsi ostali pa so bili stari borci za časa narodno-osvobodilne borbe. Iz srede vasi so se vsi, ki so prišli na to proslavo, vrstili v sprevod, na čelu katerega sta bila dva vena, ki ju su nosili slovaristi padlih žrtev. Pri spomeniku so pevali najprej zapeli »Zrtvama, nakar je to varis Stoka pozval vse navzoče, naj počaste spomin padlih borcev z enominutnim molkom.

Nikdar se ne bomo odrekli, je dejal tov. Stoka, da bo ljudstvo po 4-letni borbi proti imperialistom razdvojen, Stojan, Radič, komandir in Dreja so dali svoja življenja za boljšo bodočnost tujcajnega ljudstva, da bo to ljudstvo lahko v miru, svobodi in v bratstvu gradilo lepše življenje. Srce bi nas prav gotovo ne bolelo, če bi nam sovražnik zadajal težke udarce, kajti teh smo bili vajeni in smo znali z njim obračunavati. Colatičeva banda in najčistiji so se nas za časa narodno-osvobodilne borbe bali in se pred akcijami partizanov skrivali v bunkerje. Danes pa se borimo med seboj tisti, ki smo vse ob večerji stali v skupni fronti proti zakletemu sovražniku.

Ceniti moramo našo borbo, ki je terjala naše najbližje tovaršice in, da si bomo pridobili novih sil za nove preizkušnje in za težko borbo, ki je še pred nami. Naši mošje in žene, vsi naši borci se s ponosom očitajo na našo bogato zgodovino, ki je zgodovina borb in zmag, spominjajo se dni, ko smo vsi, kot en mož, stopili v močeno proti-fašistično armado, ko je bila Sovjetska zveza v nevarnosti. Takrat se nismo bali žrtev, nismo se bali preganjanj, marveč smo čutili svojo dolžnost, da kot zavedni antifašisti strnemo naše vrste ter izženemo iz naše zemlje okupatorja. V tistih dneh smo prepelali lepe partizanske pesmi: epizanto je junak kakor ruski vojak....

Kakor smo se v dneh narodno-osvobodilne borbe borili proti nacistom, tako smo se po osvoboditvi z vso doslednostjo borili proti imperializmu in bomo nadaljevali borbo proti vsem nečimernim vojnem, ki hočejo poginiti človeštvo in novo, še strašnejše klanje. Ob tem spomeniku obtožujemo vse tiste, ki blatijo narodno osvobodilno borbo in ki računajo na razdvojenost našega ljudstva.

Tov. Stoka se je spomnil na to, da bi bil, ko je skupaj s tovaršicami Radičevim, Stojanom in komandirjem koval načrte v bunkerju za nove podvige, ko smo delali na tem, da bo slovenski narod postal iz narodnega hlapca narod svobodnih in neodvisnih ljudi, ki bodo na svoji zemlji svoji gospodarji.

Izročili bomo naročilo, ki so nam ga dali ti naši borci in se bomo zato borili za vse človeške in demokratične pravice tukaj živčnega ljudstva, da ne bo nikdar nikogar sram, ki se je boril proti okupatorju, da ne bo treba, bomo ponovno s svojimi dejanji pokazali, da smo zvesti svojim tradicijam, da smo predani velikemu demokracičnemu bloku s Sovjetsko zvezo na čelu. Nikdar ne bomo odnehali v borbi proti imperializmu, ki skuša spremeniti našo zemljo v navadno kolonijo in vojno oporišče proti vsem demokracičnim silam, z vso odločnostjo pa se bomo borili tudi proti vsem onim, katerim je danes laž, licemerstvo in ščuvanje najhujše orožje, ter bomo branili in zagovarjali vseeno, ki je edini porok naše zmage. Delali bomo na tem, da se še bolj utrdi bratstvo med tukaj živčnega narodoma, da se utrdi enotnost vseh demokracičnih vrst, da bi to tukajšnje ljudstvo lahko samo kovalo svojo usodo in da mu je ne bo delil ne frak ne talara.

Za njim je spregovoril v italijanski čini tov. Laurenti, ki je poudaril veliko misel, za katero so padli tudi 4 borci; bratstvo in enotnost tukajšnjih demokracičnih množic v borbi proti imperializmu.

Dopisnik lista LL Lavoratorec, ki se je sam pripeljal v avtomobilu in se drzne to očitati drugim, se je v svoji zagrozenosti in sovražstvu spoznal tako daleč, da se je dovolil napisati besede, da sta »govorila gov. Stoka in Laurenti polistomati in »da se je proslava žrtev v Lonjerju udeležilo 15 Lonjercev in okoli 30 pribežnikov. Lonjerci so s svojo udeležbo na tej proslavi najbolje dokazali, kakšen odnos imajo do svojih žrtev in komu zaupajo. Na večeršniji dan je civilna policija obkrožila v treh obročih majhno vašico Lonjer in marširalec, ki se je udeležil te proslave, se je vrnila misel na 21. marec 1945, to je pred štirimi leti, ko so Colatičevi padli v treh obročih obkrožili Lonjerce, in so pri tem zločinskem napadu padli štirje najboljši borci proti fašizmu. Proti komu pa je danes C. P. postavila svoje ljudi?

Sodnijska beležnica

Jordanu in Valeriju Saneinu ter Feliksu Clacchiu so iz garaže pri Sv. Anu tatovili izmaknili avtomobilske in kolesarske gume. Čeprav so tatvino javili policiji, so kar sami še hodili okrog po garažah in trgovinah ter iskali ukradenega blaga. V Ulici Giulia, v trgovini Beniamina Lorenzi, so naletili na ukradenega kolesarske gume. Lorenzi jim je rekel, da je omenjeno blago nastil neki Josip Bolš. S tem je bila sled za tatovi ugotovljena. Izkazalo se je, da so bili v zvezi z ukradenimi kolesi Mario Dodich, Ivan Mazzarol, Rudolf Furlan. Poleg ome-

OB 3. OBLETNICI MUČENISKE SMRTI

tov. Alojza Furlana

Ob priliki tretje obletnice mučeniške smrti v protimperialistični borbi padlega tovarša

FURLANA ALJOZIJA

se ga člani OF VIII. okraja spominjajo in vedno postavljajo kot vzgled doslednega antifašista v borbi za uresničenje demokracičnih idejlov.

SLAVA MU!

Resolucija upokoencev na zborovanju v Nabrežini

V nedeljo je bil v Nabrežini očiščeni zbor upokoencev. Razpravljali so o zelo slabem položaju naš 33 izbojev upokoencev, ki zahtevajo nujno rešitev svojega prapranja. V to svrhu so sprejeli resolucijo in jo poslali pristojnim oblastem z vabilom na skupni sestanek za obravnavo in čimprejšnjo rešitev. Podrobneje bomo poročali v eni izmed prihodnjih števil.

S TISKOVNE KONFERENCE NA PREDSEDSTVU CONE

Hišo bivše družbe „Austro-ungarica“ mislijo spremeniti za postajališče izseljencev

O odpustu uradništva mestne občine - Anagrafski urad, gimnazija „Dante“ in pojasnila glede izplačevanja vojne škode delavcem - Dajalci krvi so postali „prodajalci“ krvi

«Il Manifesto» je vprašal ali odgovarja resnici vest, da bo te dni dopustila mestna občina izredno in redno uradništvo. Odgovor je poljsnil, da v tem času mestna občina odpušča izredno, začasno najeto osebo, zaposleno pri izdajanju osebnih izkaznic. Redno osebo pa denarni stroški, ki bi bili potrebni za ta dela, predvidevajo, da bi jih stroški znašali okoli milijard do 5. zakonske odredbe št. 201 od 4. aprila 1947, ki velja za vse javne urade z zakonskim ukrepom od 5. februarja 1948. Družinski poglavarji, ki so bili do sedaj zaposleni kot začasni, izredni zastavljenci pri izdajanju osebnih izkaznic, ne morejo biti sprejeti v druge občinske službe, ker to prepušča št. 6 zakonskega ukrepa št. 61 od dne 5. II. 1948. Vprašanje, ali bi bilo mogoče odpuščati iz službe namesto družinskih poglavarjev, katerega drugega člana iste družine, in njegovo prazno mesto oddati kakemu drugemu državljanu, ki bi bil pripravljen, se odgovorilo, da je št. 6 zakonskega ukrepa št. 61 od 5. II. 48 lake narave, da prepušča tako nastavljanje ali odpovedovanje služb.

«Voče liberar» je spet sprožila vprašanje, ali imenovane »Casa dell'emigrante« ali bivše »Austro-ungarica« pod Skladnjem. Kot znano so glede te hiše padli že mnogi predlogi, naj bi spremenili poslopje v stanovanjsko hišo ali pa v pomožno bolnico za jetnike. Odgovor je navedel, da prav zaradi načrt glede ureditve tega poslopja, da bi ga po možnosti spremenili s pomočjo organizacije IRO (mednarodna organizacija beguncev) v prehodno postajo za »displaced persons«, ki se v Trstu vkravajo na ladje. Ker so v bližini bodočnosti napovedana mnoga vkravanja beguncev, bi IRO preuredilo to poslopje za svoje potrebe. Če bi bil ta načrt uresničen, bi lahko mesečno bilo 20 vkravanj. Vsakršna druga ureditev omenjena ga poslopja je podrejena temu načrtu. Na vprašanje, v kakšnem šte-

čino sestavljene iz Slovencev, ve, da na anagrafskem uradu ne bi našel nobene rešitve, ker vlada našo Slovencev sovražni duh. Vsa, kdor pride na anagrafski urad, ve samo to, da bo imel samo sitnost in ničesar drugega. Isti je dalje postavil vprašanje, kaj je z derokviranim poslopjem gimnazije »Dante«. V odgovoru so dejali, da se vedno razpravljajo o predlogu, ki bi ga dalo vojaški upravi predsedstvo cone, na podlagi katerega je vojaška policija dobila nov sedež v enem delu palače železniškega ravnateljstva na Trgu Vittoriosa. Vojno je, ki se ga sedaj obnovi, ker je bil med vojno bombardiran. Dajalec je LL Lavoratorec vprašal, ali imajo pravico do povračila vojne škode tudi delavci, ki so med vojno zaradi bombardiranja izgubili v lastnih delavcih ali druge oblike ali osebne predmete. Vprašanje je bilo postavljeno zaradi tega, ker so nekateri delavci, ki so prišli na finančno upravo, odgovorili, da njihove prijave o vojni škodi ne morejo vzeti v pretek. Odgovor je poljsnil, da imajo tudi ti delavci pravico do povračila vojne škode za predmete, ki so jih izgubili vlad bombardiranja in ladjedelnic ali drugod ter da gre finančno upravo zelo na roko, bodisi pri prijavi same škode ali pri izplačevanju. V primeru, da je finančna uprava odrekala pravico do vojne škode, bo vzrok le, da priložni in z zadostnimi dokumenti prijavil škodo.

Isti človek je predlagal, da bi dajalcem krvi zopet podelili izredne ugodnosti, do katerih so imeli nekdanji dajalci krvi pravico. Gre to za dodatne živilske nakaznice, brez plačilo tramvajevskega izkaznika itd. V odgovoru je bilo navedeno, da je tedaj razlikovati dajalce krvi in prodajalce krvi, zaenkrat so v Trstu organizirani samo slednji in sicer dajejo svojo kri proti odškodnini. Sledijo pravi rešitvi dajalci krvi, ki brezplačno nudijo svojo kri bližnjemu v pomoč. Tudi to v Trstu skupino misli pokrajinski odbor za transfuzijo krvi postaviti poseben organizacijo. Zato je bilo v odgovoru navedeno, da bi se vprašanje dnevnika moralo nanašati samo na prostovoljne dajalce krvi, za katere bo pokrajinski odbor predlagal dejanske razne olajšave. Res žalostno, da oblasti smatrajo ljudi, ki so leta in leta dajali svojo kri tako rekoč zastoj, kar čez noč za »prodajalce«, namesto da bi ugodili njihovim več kot upravičenim zahtevam.

Nad vse lepo pa je odpele vlogo Elizabete Renata Tibaldi. Njen oboževalec, donat, topel glas z umerjeno igro je razodel prav razpoloženje dekleta, ki ljubi iskreno, ki ne pozna čutnosti, ki odkloni hladno Wolframa, ker kopri samo po Tannhauserju.

Na enaki višini je bil baritonist Carlo Tagliabue, ki je bil partitvo Wolframa Eschenbacha. Njegov pastosen bariton je pač tako prikušnje, da oboji vsakega poslušalca. Tudi v igri je bil Tagliabue zunanost. Njemu ni treba iskati zvočnih efektov, ker ima kvaliteten glas, poln zvočnosti. Njegova izgovorjava je čista in glasna, da ne potrebuje pri njegovih vlogah nobenega libreta. Zelo dobra sta bila tudi Silio Mazonca v vlogi Bienenfija in Luciano Neroni (Dobrot) v vlogi tržaškega kneza. (Obstaja) sta bila Vladimirio Lazzi in Mario Tommasini v vlogi pevcev Henrika in Zvetterja ter pastirček Laura Cavalini.

Možki zbor je bil ob priložnosti ob večerji »romarjev« nekoliko neskladni, morda celo kričavi, kar je kasneje popravili.

Scenarija v odtini pri Veneri niti niso posrečena in bi Verdievo gledališče pri takem obdobjem odru in številni kompromisji lahko pripravilo vse lepo sceno. Na Wartburgu je bila scena majestovna, dasi nekoliko trda. Kljub kravatizmu je bila predstava Tannhauserja enotna in občinstvo ni štedilo z aplavsom. Tržaško gledališče pozna to opero že davno. Prvič jo je uprizorilo leta 1889, nato leta 1892 in 1898 ter tako naprej do sedanje dobe.

Možki zbor je bil ob priložnosti ob večerji »romarjev« nekoliko neskladni, morda celo kričavi, kar je kasneje popravili.

Scenarija v odtini pri Veneri niti niso posrečena in bi Verdievo gledališče pri takem obdobjem odru in številni kompromisji lahko pripravilo vse lepo sceno. Na Wartburgu je bila scena majestovna, dasi nekoliko trda. Kljub kravatizmu je bila predstava Tannhauserja enotna in občinstvo ni štedilo z aplavsom. Tržaško gledališče pozna to opero že davno. Prvič jo je uprizorilo leta 1889, nato leta 1892 in 1898 ter tako naprej do sedanje dobe.

Možki zbor je bil ob priložnosti ob večerji »romarjev« nekoliko neskladni, morda celo kričavi, kar je kasneje popravili.

Scenarija v odtini pri Veneri niti niso posrečena in bi Verdievo gledališče pri takem obdobjem odru in številni kompromisji lahko pripravilo vse lepo sceno. Na Wartburgu je bila scena majestovna, dasi nekoliko trda. Kljub kravatizmu je bila predstava Tannhauserja enotna in občinstvo ni štedilo z aplavsom. Tržaško gledališče pozna to opero že davno. Prvič jo je uprizorilo leta 1889, nato leta 1892 in 1898 ter tako naprej do sedanje dobe.

Možki zbor je bil ob priložnosti ob večerji »romarjev« nekoliko neskladni, morda celo kričavi, kar je kasneje popravili.

Scenarija v odtini pri Veneri niti niso posrečena in bi Verdievo gledališče pri takem obdobjem odru in številni kompromisji lahko pripravilo vse lepo sceno. Na Wartburgu je bila scena majestovna, dasi nekoliko trda. Kljub kravatizmu je bila predstava Tannhauserja enotna in občinstvo ni štedilo z aplavsom. Tržaško gledališče pozna to opero že davno. Prvič jo je uprizorilo leta 1889, nato leta 1892 in 1898 ter tako naprej do sedanje dobe.

Možki zbor je bil ob priložnosti ob večerji »romarjev« nekoliko neskladni, morda celo kričavi, kar je kasneje popravili.

Scenarija v odtini pri Veneri niti niso posrečena in bi Verdievo gledališče pri takem obdobjem odru in številni kompromisji lahko pripravilo vse lepo sceno. Na Wartburgu je bila scena majestovna, dasi nekoliko trda. Kljub kravatizmu je bila predstava Tannhauserja enotna in občinstvo ni štedilo z aplavsom. Tržaško gledališče pozna to opero že davno. Prvič jo je uprizorilo leta 1889, nato leta 1892 in 1898 ter tako naprej do sedanje dobe.

Živahen promet proti Palestini brez Lloyda

Pričakovati je bilo, da bo promet z Palestino prekinitivno, viražnosti med arabskimi državami in Izraelom znatno narasel. Zlasti Češkoslovaška, Madžarska in Avstrija razvijajo preko njegega pristanišča živahen promet s Palestino, kamor izvažajo surovine in razne izdelke v vse večjih količinah. Na podlagi novih informacij, ki napovedujejo nove močne trgovinske izmenjave z državo Izrael, so plovnice družbe, ki opravljajo službo med Trstom in palestinskimi pristanišči, izboljšale svoje zveze, pridobile nove ladje in pripravljajo nove vožnje.

Promet vrše sedaj tri družbe: benška »Adriatica«, palestinsko-angelska kombinacija »Atida« in družba »Baldurica«. Prva družba, ki spada v kompleks Fimmar, je v glade tega prometa najresnejši in star tekmecek Tržaškega Lloyda, opravlja plovo s štirimi ladjami, stitrikat mesečno iz Trsta. Parniki »Opotija« (3752 ton), »Campdoglio« (3702 ton) prevažata tudi pomnike in imata vmesni pristanišči v Larnaki in Pireju, »Diana« (3324 ton) in »Rovigo« (1800 ton) vozita v podaljški od Palestine tudi do sirskih in turških maozajskih pristanišč.

Družba »Borchard-Atida« (nje tržaška agencija je E. Spero, in sin; ostali dve imata lastno agencijo) se omejuje le na zvezo s pristanišči Palestine s parnikom »Richard Borchard« (3200 ton) z angleško zastavo, »Aliso« (2000 ton, zastava Izraela), izposojeni pa ima za to linijo »Ascon« (zastava Honduras) in »Andressa« (grški prapor). V aprilu bo družba postavila v službo novo ladjo »Fred Borchard« (3000 ton). Iz Trsta plujejo ladje naravnost do Haife in Tel Aviva tri do štirikrat mesečno.

Družba »Baldurica« vozi do Palestine s tremi parniki: »Carliottan« (2700 ton), »Giuseppe Croce« (2700 ton) in motorna ladja »Stadium« (1300 ton), z odhodi trikrat mesečno.

Vožnje so dobičkanosne in pogosto. Prevažajo les, železo in jeklo (grabenca delavnost v Izraelu), papir, krmo, poljedelske stroje. Znatno pa so tudi pošiljke premijem, pohištva itd. židovskih družin, ki se preseljujejo iz CSR, Madžarske, Poljske in Avstrije v novo domovino. Take pošiljke opazijo Tržaščani, ki se sprejehajo ob nabrežju, kjer premikajo vagono iz stare v novo prosto luko. Tovarni promet bo še znaten, ker zaradi števila izseljencev na blizu 200.000 ljudi.

Smešno in za domačine žalostno je, da pri vsem tem prometu, ki bo vse večji, ne sodelujejo ladje Tržaškega Lloyda. Tonaža parnikov za sredozemsko plovo ni velika in naše ladjedelnice so zgradile v vrsto takih ladij, ki pa so bile prodane komur koli, namesto da bi ravnateljstvo Lloyda prevzelo nove enote in jih takoj postavilo v službo za promet z Levantom. To stanje bo nemogoče nadaljevati, ako hočemo zaposliti veliko število brezposelnih pomorščakov in ako hočemo okrepiti gospodarski položaj mesta. Odgovornost, ki jo pri tem nosi vodstvo Lloyda, pa tudi VU sama, je resna, kajti sedanje ravnanje pomeni kratko malo sabotažo obnove tržaškega pomorstva. Prav malo je vredno, ako bo »Adriatica« pričela vožnje z »Esperio« iz Trsta. Dokler ne bodo vozile domače ladje, ki jim je Trst domača luka, bodo stviti dohodki in služinski namesti v žepu Tržačanov odtekali drugam. Ako bi Lloyd prišel z resnim delom tudi na sredozemskih progah, bi pomorska konkurenca kmalu izginila.

Tudi »Navigazione Tricistina per il Levante« (agencija Spero, avdski kapital) bo prihodnji mesec postavila na progi Trst-Port Said-Aleksandrija-Beirut nov parnik »Venus«, ki pluje pod bolgarsko zastavo (3000 ton). Oudek ne torej vozila s štirimi ladjami: »Esrag« (2000 ton) bo v aprilu znova vozila na progi Trst-Fire-Carigard-Smirna, prav sem spada »E. Fanny Brunner«. Do Aleksandrije in Beiruta pa poleg »Venus« vozi že »Sv. Anton«.

Tvrka Tripcevoci, ki se bavi z dvigavanjem in razdiranjem ladij, je te dni izročila ladjedelnici Sv. Roka ogrode prekomorniki »Dulion«, ki je bil potopljen v Zaviljav. Dvigalna delo so trajala nad leto dni. Pridobili so okrog 15.000 ton raznega uporabljivega materiala. Zelo bo prevzela železnara in ekednju, stroje in dragoceneje kovine pa bodo prodali.

Kakor vemo, gre denar od takih prodaj v poseben fond, ki ga ustanovila VU. Po dolobah mirovne pogodbe seveda pripada. Ta vrednost, — v kolikor ni vojni plen — STO-ju. Prav bi bilo, da bi VU pojasnila, kako višino je fond že dosegel in kako ga upravlja.

Pristanjska obnova ne napreduje kaj prida. Kakor izveemo je bil zadnje čase odobren kredit za postavitev druge žepke v žitnem silo (baje okrog 120 milijonov lir). Napovedujejo, da bodo v kratkem tudi potrjeni krediti za postavitev 4-6 izrednih žepov za premož na pomolu V. V novi prosti luki, kar bi bilo nujno potrebno. Po najrhit javnih skladišč je treba najprej deloma opremiti pošol V. In nato nadaljevati z obnovo in izgradnjo na ostalih obalah in pomolih, ki tudi čakajo, da jih usposobijo za modern tovarni promet. Taka dela so nujna zaradi izpolnitve tehnične zmogljivosti luke, so trajne vrednosti in se bodo tudi amortizirala. Zato ne vemo, čemu jim oblast ne daje prednosti.

Nočna tata ujeta na delu

Josip Simsig in Desiderio Cavrini sta bila v soboto ponoči na delu, ki sta ga našla v neki slaščičarni v Ulici Diaz 11, ki je last Narsica Penci. Po informacijah, ki sta jih dobila, sta bila prepričana, da je bilo v lokalu veliko denarja, katerega sta se želela polastiti.

Pri tem poslu sta si razdelila vlogi. Simsig je najprej prežagal avdsko ključavnico rolete, nato pa jo privzdignil in ziezal v lokal, kjer naj bi bilo nič manj kot 800 tisoč lir. Zato se je moral za dovoljiti z 10 lirami, ki jih je našel v blagajni, nekaj buteljkami in drugim blagom. Ko pa je hotel oditi, je prišla katastrofa. Namesto da bi Sin oddal steklenice pajdusa, kajerega je pustil na straži, se je nenkrat znašel v čvrstem objemu agentov CID-a, ki so že dolgo prežali na oba tatova.

Nedvomno so policijski agenti napravili zelo spretno past. Njihova akcija je bila bliskovita, saj so Cavrinja tako naglo prijel, da se ni niti zavedel in obvestil na kakšen način svojega prijatelja, ki je bil medtem zaposlen pri čistiki v slaščičarni.

Odveč je pripomba, da je policija takoj odpejala oba moža in ju aretirala. Poglej njiju sta bili aretirani se dve osebi, in sicer 28-letna Annunziata Borelli iz Ulice Giuliani, ki je bila v zvezi s prvima dvema, in neki Edvard Doratti.

Star tekmecek Tržaškega Lloyda, opravlja plovo s štirimi ladjami, stitrikat mesečno iz Trsta. Parniki »Opotija« (3752 ton), »Campdoglio« (3702 ton) prevažata tudi pomnike in imata vmesni pristanišči v Larnaki in Pireju, »Diana« (3324 ton) in »Rovigo« (1800 ton) vozita v podaljški od Palestine tudi do sirskih in turških maozajskih pristanišč.

Družba »Borchard-Atida« (nje tržaška agencija je E. Spero, in sin; ostali dve imata lastno agencijo) se omejuje le na zvezo s pristanišči Palestine s parnikom »Richard Borchard« (3200 ton) z angleško zastavo, »Aliso« (2000 ton, zastava Izraela), izposojeni pa ima za to linijo »Ascon« (zastava Honduras) in »Andressa« (grški prapor). V aprilu bo družba postavila v službo novo ladjo »Fred Borchard« (3000 ton). Iz Trsta plujejo ladje naravnost do Haife in Tel Aviva tri do štirikrat mesečno.

Družba »Baldurica« vozi do Palestine s tremi parniki: »Carliottan« (2700 ton), »Giuseppe Croce« (2700 ton) in motorna ladja »Stadium« (1300 ton), z odhodi trikrat mesečno.

Vožnje so dobičkanosne in pogosto. Prevažajo les, železo in jeklo (grabenca delavnost v Izraelu), papir, krmo, poljedelske stroje. Znatno pa so tudi pošiljke premijem, pohištva itd. židovskih družin, ki se preseljujejo iz CSR, Madžarske, Poljske in Avstrije v novo domovino. Take pošiljke opazijo Tržaščani, ki se sprejehajo ob nabrežju, kjer premikajo vagono iz stare v novo prosto luko. Tovarni promet bo še znaten, ker zaradi števila izseljencev na blizu 200.000 ljudi.

Smešno in za domačine žalostno je, da pri vsem tem prometu, ki bo vse večji, ne sodelujejo ladje Tržaškega Lloyda. Tonaža parnikov za sredozemsko plovo ni velika in naše ladjedelnice so zgradile v vrsto takih ladij, ki pa so bile prodane komur koli, namesto da bi ravnateljstvo Lloyda prevzelo nove enote in jih takoj postavilo v službo za promet z Levantom. To stanje bo nemogoče nadaljevati, ako hočemo zaposliti veliko število brezposelnih pomorščakov in ako hočemo okrepiti gospodarski položaj mesta. Odgovornost, ki jo pri tem nosi vodstvo Lloyda, pa tudi VU sama, je resna, kajti sedanje ravnanje pomeni kratko malo sabotažo obnove tržaškega pomorstva. Prav malo je vredno, ako bo »Adriatica« pričela vožnje z »Esperio« iz Trsta. Dokler ne bodo vozile domače ladje, ki jim je Trst domača luka, bodo stviti dohodki in služinski namesti v žepu Tržačanov odtekali drugam. Ako bi Lloyd prišel z resnim delom tudi na sredozemskih progah, bi pomorska konkurenca kmalu izginila.

Tudi »Navigazione

Zakaj bodo gradili hiše za esule v Štandrežu?

Tekma v Pevni neodločena

Slovenska gimnazija v Kopru
ima letos 5 razredov s sedmimi
oddelki. Leto za letom stopa po-
lagoma na pot napredka, ki jo
je leta 1961 začel prvi razred.

V letošnjem letu je uspeh že bojišč, kot je bil prejšnjega leta in to iz več razlogov. Prva leta so se namreč dijaki predvsem borili s jezikom. Poznal se je vpliv italijanske šole, ki ni dopuščala, da tereneri lahko učili v materinernem jeziku. Prav zaradi tega se niso znali izražati pravilno in tudi niso mogli takoj dojemati snovi. Profesorji slovenščine so morali vlagati veliko truda, kar pa ni bilo zaman. Polagoma se je stanje popravljalo in tako je

Vse točke so bile od obnove, s katerim so prevladovala ženske, zelo navdušeno sprejete in zlasti je žel mnogo odobravanja otroški balet, kar je zlasti zasluha tur. Terpinove, ki ga je pripravila in organizirala. Vsem pa se je zdel program še prekretek ter jim je bil hki trgovce so bili proti temu, da bi se uveljavil ta sporazum tudi v naši pokrajini, čeprav ga je sprejela njihova državna zveza in je v veljavi že skoraj po vsej Italiji in v Trstu. Zato so sklenili, da bodo nadaljevali ta teden razgovore na uradu za delo.

Vprašanje obdelovalne zadruge in etatistike

Drugi podatki se pa zbirajo dnevno iz poročil, ki jih podajajo brigadirji in to se imenuje pregled dela ali operativna evidenca. Ta

5) podatki o delavnicah in podjetjih.

Nase nove zadrage, ki so komaj v svojem začetnem razvoju, se morajo z resnostjo oprijeti vodenja statistike, ako bodo hoteli imeti

se ta v žadnji izvaja. Vsi delavci zadruga posvetiti največjo pažnjo. C. S.

Knj iz
Klav-
ba iz
tu-
obliki
raznih
za na-

zvalo. S tem je pokazala mladim na smisel za najnovije metode medicine v boju proti jetiki. Mladina se zaveda, da mora biti takšna zdravstvena akcija, če hoče biti skupnost zares koristna, izvedena množično. Posebno je treba omeniti medicinske razpise, ki so bili namenjeni raz-
hajanje za njihovo skrb, ki jo kaže-
je ravno v tem, da ne vzejamo
vzgojo mladine kot uradno, mar-
več kot eminentno socialno dolž-
nost in ljubezen, ki jo čutijo za
splošen dvig ravno istrske mla-
dine, ki je bila v prejšnjih režim-
ih, tako ogrožena.

Srednjejskolo dijaštvo se ude-
stuje v svojem prostem času
prosvetno. Tako ima recitacijski
zbor, ki se vadi za kulturne na-
stopе, dalje pevski zbor, ki je la-
ni gostoval z uspehom po Slo-
veniji ter je bil priznan kot eden

20 glav, po 300 lir na glavo; od 20 do 50 glav, po 450 lir na glavo; nad 50 glav, po 400 lir na glavo. Ker je cepljenje nujno, se kmetovalci naprošajo, da takoj prijavi občinskemu živinozdravniku kak primer te bolezni, da se s takojšnjim cepljenjem prepreči njena razširitev in večja škoda.

SIŽŽ za prvi maj

IZZZ izvedla zopet eno tistih težkih nalog, ki tvori samo majhen del njenega obširnega delovanja: sprovednim antifašistkam Istrskega

posobnost za tekmovalje, ali pa je lahko zavesten neprijatelj ljudske klasti.

a so primorani. Resnica pa je ta, da zastarelo meščanstvo ne more razumeti, da imamo delavce, ki so zavedajo svoje delovne sposobnosti.

gimnazije

Hrati bodo naši mladi pevci spoznali lepote slovenskih krajev. Seveda bodo ti pevci ponesli slovensko pesem tudi v vasi Istrskega okrožja, da bodo njihovi starši spoznali koristi šolske nabave.

Sorazmerno s porastom, števila šolske mladine in z vsakoletnim spopoinjevanjem gimnazije za en razred, se vsako leto poveča tudi število učnih moči. Ljudska ob- oblasta za s splošen dvig naobrazbe posameznikov unepiala tudi ve-

edtem ko še vedno dopuščajo da stradajo vdove iz prejšnje

O tome bi lahko še mnogo govorili, ampak da bomo ostali na področju vojnih pokopin, se bomo omejili tokrat na to, da opozorimo javnosti, kaj je bilo za mnoge ljudi v tistem času mnenje, kakšni so vzroki, zaradi katerih te prošnje niso bile rešene. V Rimu namreč nikakor ne more.

katekizem; ob pogledu na materialne in moralne razvalnine, ki jih je prinesla vojna, boš tudi odstopil od vaših sedanjih vojnih menovanj, imate v vašem srcu še kaj vere? zaklical z delovnim narodom: »Dovolj je bilo vojnega gorja, sedaj hočemo mir!«

velovne norme ter tako postali u- **Korte**

Telovadnega nasopa tega dne
ne bo udeležilo 663 telovadcev, ki
so člani SIAU, poleg tega bo nasto-
pilo nekaj tisoč mladincev in mla-
dink iz buiskega okraja. Pri pro-
vajset let. Nismo več ne hlapi-
ne »eslavi« in ne »banditi«, an-
pak svobodni ljudje. Če hočete m-
likovati sultanove sandale, jih la-
ko, mi jih ne bomo

NAPROZE v Kopru nepričakova-
darilo v znesku 100.000 lit. Upra-

Pri pregledu so našli vseh šest
stotov pšenice, ki bi jo bila najbrže
prodala po špekulativni ceni. Pše-
nica je bila zalaganjena in prenela.

trpetega se nekateri se ne morejo
ostri.

veliki dar najpristrčneje zahvali
ljudje!

črno gimnazijo, ki jo obiskujejo
večinoma tovaršni in tovaršice.
Na ta način se jim nudi prilika,
da nadoknadijo potrebno znanje,
za katero jih je priključil zatri-
nalni sistem fašizma, ki jim je v
prvi vrsti odrekal šolske vzgoje.

med dijaki slovenskega dijaške
ga doma in dijaki italijanskega
dijaške doma.

Za dosego čim večjih uspehov
se vsi otroštveni sestanki, na
katerih obravnavajo vprašanja
RANA, in "otročje" in "otročje".

Tudi v tem pogledu kažejo profesorji vedno hvalevredno pripravljenost, duhovno dvigati in še plasti našega ljudstva in s tem širiti znanje onih, ki danes že javno delujejo in ki bodo svoje meniške krivice v prihodnosti razvneli.

Razume se, da igra pri našli mladini šport veliko vlogo. S pomočjo športa se naš dijak bratsko druži z dijaki ostalih narodnosti ter z njimi tekmuje. Tako smo imeli nedavno tekmo s slovenskimi dijaki iz Ljubljane. Čeprav smo bili v prvi vrsti, so nam slovenski dijaki dali veliko čestitk. Naši dijaki so bili zelo zadovoljni, da so se lahko srečali s slovenskimi dijaki. Naši dijaki so bili zelo zadovoljni, da so se lahko srečali s slovenskimi dijaki.

TAKO UTRJUJEMO NAŠO LJUDSKO OBLAST

Ljudska oblast je nedvomno osnovna pridobitna naša narodnoosvobodilna borba in sad ogromnih žrtv vsega našega ljudstva. V tej borbi je naše delovno ljudstvo razbilo oboroženi odpor buržoazije in se polastilo vseh komandnih položajev oblasti. Uničilo je staro družbeno in politično ureditev ter si zgradilo novo, ki je tako po vsebini kot po svoji obliki popolnoma različna od prve.

Ta nova družbena in politična stvarnost, ki so ji pogojili in posledica demokratična načela ljudske suverenosti, nacionalne enakopravnosti itd., je zadobila svojo pravno potrditev in oblikovanje v novi, naprednejši ljudski zakonodaji, konkretno v našem okrožju n. pr. v raznih odlokih, odredbah in uredbah, izdanih po organih ljudske oblasti. Braniti, utrjevati in razvijati naše ljudske zakone in s tem revolucionarne pridobitve, ki so v nji vsebovane, to je prva in največja dolžnost vseh naših oblastvenih ustanov, uradnih oseb in poštenih, resničnih demokratov.

V to stvar so je naše ljudstvo v okviru svoje oblasti ustvarilo posebne organe: ljudska sodišča in javna tožilstva. Njim je poverjena častna in odgovorna naloga, da čuvajo naše zakone in nadzirajo njihovo točno in pravilno izvrševanje. Tako ona utrjujejo naš novi pravni red, ki je najboljši porok, da se ne povrnejo vse krivice, ki jih je bilo nekoč deležno naše ljudstvo, krepijo ljudsko oblast in omogočajo tako našemu gospodarskemu kot kulturnemu in vsesplošnemu razvoju krepak razmah.

Ze samo iz tega je točno razvidno, kako važni in potrebni sta ti dve ustanovi. Da bi ju torej mogli še bolj okrepiti in izboljšati, moramo podvzeti vse mere, ki nam bodo kakor koli že omogočile dvigniti njihovo organizacijsko in vsebinsko kakovost. Predvsem zaradi našega odločnega prehoda na pot, ki vodi v načrtno gospodarstvo po eni in zaradi vse večje občutljivosti političnega in državnega-pravnega položaja tukajšnjega ozemlja po drugi strani se je pojavila potreba po okrepitvi ustanove javnega tožilstva.

Omenilo se je že, da je javno tožilstvo organ, katerega naloga je, da z poslednim nadzorstvom nad pravnimi izvrševanjem in prilagajevanjem naših zakonov brani in utrjuje ljudsko oblast, t. j. našo novo družbeno, gospodarsko in politično stanje. S tem nam seveda pomaga ustvarjati vse tiste pogoje, ki so nam potrebni, da bi se mogli na vseh področjih naše dejavnosti razvijati tako in v tisti smeri, ki nas bo postopoma gotovo pripeljala do takšne duhovne in materialne blaginje, kakršne si vsi želimo.

Javno tožilstvo bo to svojo nalogo lahko dobro in uspešno izvrševalo samo, če bo v stalnem in najtesnejšem stiku z ljudskimi množicami, ki bi morale biti ošnovni in množični čuvar naše zakonitosti.

Zakaj? Zato, ker so prav te ljudske množice nosilce novega ljudskega pravnega reda, ker so ga one ustvarile iz sebe in zase ter je zaradi tega pri njih izredno močno razvit čut pravne zavesti.

Brez neposrednega živga stika ustanove javnega tožilstva z najširšimi ljudskimi plastmi bo ta ustanova vedno ostala pri kabinetskem in birokratičnem-formalnem načinu poslovanja ter reševanja svojih nalog, ki prav gotovo ne more dati uspehov. Ta stik pa se bo vzpostavil z tov. ljudskimi tožili.

Prav v teh dneh se vršijo potrebne priprave za izvolitev teh pomoznih organov javnega tožilstva v vse gospodarske objekte, družbe, javne ustanove, urade, ter po vaseh in mestih.

Ce se vprašamo, zakaj bomo postavljali, odnosno volili te ljudske tožilce, bi se odgovor glasil: Zato da bi javno tožilstvo z nji-

hovo pomočjo laže odkrivalo razna družbeno škodljiva in protizakonita dejanja ter jih moglo pravočasno preprečiti in odpraviti. Naše ljudstvo ceni in spoštuje svoje zakone, v katerih so vsebovane vse njihove težko priborjene pravice. Ono je najnatannejši aparat, ki natančno registrira vsako protizakonitost, t. j. vsako dejanje, ki bi bilo v nasprotju z pridobitvami naše narodnoosvobodilne borbe.

Dolžnost novo izvoljenih ljudskih tožilcev bo v tem, da bodo — ne po službeno - oblastveni, pač pa po družbeni liniji — pravočasno in objektivno signalizirali razne prekrške, nerednosti in pomanjkljivosti, ki se bodo pojavljale v naših proizvodnih, trgovskih in upravnih ustanovah, tako da bi moglo javno tožilstvo tozadevno pravočasno posredovati in te napake popraviti. Na ta način bomo v veliki meri pripomogli k ugotovitvi našega dela v splošnem, še posebno pa našega gospodarskega in političnega stanja.

Pri tem je potrebno poudariti, da ljudski tožilci niso nikakršni službeni organi, temveč samo neka vrsta množičnih aktivistov, ki bodo javnemu tožilstvu v pomoč pri njegovem delu. Razume se, da na osnovi tega nimajo pravice podvzemati nikakršnih ukrepov ali odločati v odnosu do raznih protizakonitih dejanj, ki bi se izvršila na področju njihove dejavnosti. Kot že rečeno, bo njihova dolžnost predvsem in samo v signaliziranju raznih protizakonitih dejanj javnemu tožilstvu, ki je edino pristojno, da potem v zadevi nekaj ukrene.

Pri odkrivanju in določanju raznih protizakonitih dejanj se ljudski tožilci ne smejo oslanjati samo na svoj osebni kriterij, na svojo osebno miselnost, temveč na kriterij in pravno zavest celotnega kolektiva — vseh članov tovarne, podjetja ali urada, vseh vaščanov itd. Ljudski tožilec se morejo stalno in povsod zavedati, da predstavljajo samo izvrševalce ljudske volje, v svrhu zaščite ljudskih interesov in pridobitev.

Nadalje je naloga ljudskih tožilcev tudi v tem, da seznanjajo ljudstvo z obsejnim zakoni, raznimi predpisi in našo novo družbeno ureditvijo tako, da bi se čut za zakonitost pri ljudih razvil do največje mere in bi oni mogli na osnovi tega, vedno pravilno določiti in oceniti razna skupnost škodljiva in nevarna dejanja. Prav v tem je tudi aktivistični značaj te naše nove organizacije.

Ljudski tožilec se volijo iz javnosti, javno, na množičnih zborovanjih. Odveč bi bilo zatorej se poudarjati, da to niso nikakršni spijoni ali denuncianti, kot jih bo skušala prikazati reakcijska propaganda. Nasprotno so to najboljši in najbolj pošteni ljudje, ki jim ljudstvo zaupa in jim prav zaradi tega tudi poverja to častno in odgovorno dolžnost. Za ljudske tožilce se volijo ljudje, ki na glas po svojem poštenju, demokratičnih načelih, po svoji marljivosti in vestnosti ter se na

NA CESKOSLOVASKO JE PRIPELO 10.000 POLJSKIH POLJEDELSKIH DELAVCEV, KI BODO POMAGALI V CESKOSLOVASKEM POLJEDELSTVU IN INDUSTRIJI. NA FOTOGRAFIJI: PRIHOD PRVE SKUPINE POLJSKIH POLJEDELSKIH DELAV. CEV NA CESKOSLOVASKO.

BILO JE V LENINGRADU... LJUBEZENSKA ZGODBA VOJNEGA DOPISNIKA

44

«Stvar je v tem, je rekel, ona je bila pri meni za bolničarko... Pršla je prostovoljno. Ne vem, če vam je to znano. Ko je prišla, smo utirali led. Bil je še tenak. Dihal je, ko si hodil po njem. Lida me je z nečim spominjala na mojo ženo.» Govoril je suho in brez vsakega prizkova, kakor da bi narekoval zgodovino bolezni. — «V tleh smo bili: jaz, Smirnov in ona. Spali smo na tih pogradih. Dobro je opravljala svoj posel. Postala bi dober zdravnik. Toda vi veste, kako je zdravnikom na ledu. Morala je delati vse. In delala je vse. Vtrajna je bila. Vedno je bila povsod, tudi kamor ji ni bilo treba. Nekoč je padla v luknjo v ledu. Mislim sem, da bo dobila pljučnico, pa je prešlo. Sploščeta je hodila z raziskovalci. Zdalj, ko se je vse več ali manj uredilo, je hotela v armijo. Nisem je mogel pregovoriti. Po njej boste lahko poizvedeli v sanitnem upravitelstvu. Zelo težko sem se ločil od nje. Toliko toplote je bilo v njej.» — Snel je roke z svojih ramen, obrnil se je in se sklonil k peči. «Ali imate kakšno vprašanje?» — je rekel.

Nisem ga imel kaj vprašati. Sedela sva, ne da bi se ozirala drug na drugega. On je pripovedoval o njej tako, kot bi pripovedoval njihče. Besede niso bile važne, važen je bil glas, s katerim jih je izgovarjal.

osnovi teh svojih lastnosti nikakor ne morejo kvalificirati kot spijoni ali denuncianti.

Zakaj se ljudski tožilci imenujejo ljudski in zakaj tožilci. Ljudski zato, ker se — kot že rečeno — volijo iz ljudstva, v svrhu zaščite njihovih pravic in pridobitev, tožilci pa zato, ker pri izvrševanju svoje dolžnosti razkrinkujejo in žigosajo razne protizakonita dejanja in tiste, ki se za njih skrivajo in so v večini primerov naši najbolj zagriženi sovražniki. V tem se razume, pa ni prav nič nečastnega in nepoštenega, temveč je nasprotno funkcija ljudskega tožilca zelo častna in vsak pošten delovni človek in demokrat, ki so mu kaj pri srcu naše demokratične svoboščine in naša bodočnost se bo čutil pomosnega, če jo bo smel vršiti.

Ker smo neposredno pred volitvami teh ljudskih tožilcev, je namen članka, da po eni strani in v kratkem seznanji ljudi z vlogo in nalogami te nove institucije po drugi pa, da opozori vse naše ljudstvo, naj skrbno preuči, komu bo zaupalo to odgovorno dolžnost, da bi bil uspeh res tisti, kot ga pričakujemo.

P. A. OGAREV

Naj ne ve levica, kar dela desnica

Bolj kot onostranstvo marsikaterega visokega prelata zanimajo posvetni posli. Eden najnovejših dokazov za to so na primer spekulacije s tujo valuto, našete in dokazane v obtožnici proti sedaj že obojenemu madžarskemu kardinalu Mindszentiju. Toda ta cerkveni dostojanstvenik ni nobena izgubljena ovčica, recimo aizmaja, ki bi samo potrjevala pravilo, da njih kraljestvo ni od tega sveta.

«Naj ne ve levica, kar dela desnica», je, kot vse kaže, v Vatikanu zelo upoštevan pregovor, čeprav ne odmeva glasno med kolonadami na Trgu sv. Petra, tako kot apostolski blagoslov Pija XII. praznični atlantskim paktom.

Nad efero Cippico niso brez razloga spustili železne zavese diskretnega molka, odkar ta prevarantski duhovnik v zaporu čaka na razpravo. Toda od časa do časa kot v odmev se izveze razne zanimive ugotovitve in podrobnosti o njegovih velikopoteznih goljufijah, ki so lansko pomlad dvignile toliko zanimanja in prahu v Italiji. Kot vsi evveliki ljudje, je tudi bivši monsignor Edoardo Pretteri Cippico pisal dnevnik ter vanj z izredno iskrenostjo in skrbjo beležil vse svoje goljufije. Obdržal si je celo origi-

nal pisma, ki mu ga je poslal njihče drug kot namestnik državnega tajnika svete stolice monsignor Montini.

Medtem ko iz vsega srca blagoslovljamo, piše v tem pismu monsignor Montini, «plemenito početje (gre za zasnovano ustanovitve katoliške filmske družbe »Ocean films, pri čemer je Cippico, kot znano, poveril ogromne vsote denarja pri spekulacijah s tujo valuto), odobravam tudi dani nasvet kot koristno finančno zamisel, ki lahko vsaj v začetku okrepí nad vse primerno pobudo. Seveda morajo biti vplivne osebe, s katerimi se boste pogajali, popolnoma neoporečne in naj ob strani strogo vzdržujejo tisto taktiko, ki mora na polju, tako delikatnem zaradi mednarodnih odnosov, obdajati dejavnost svete stolice. S prav tako opreznostjo in zapovedno uradne tajnosti se boste o praktični uresničitvi morali sporazumeti z vatikanskimi finančnimi strokovnjaki.

Torej tudi Cippico ni nobena po naključju »izgubljena ovčka«, ki bi podlegla skušnjavi nezakonitega mešetarjenja s tuji valutami. To pot pač zopet enkrat ni uspelo ohraniti one tajnosti, ki mora obdajati dejavnost svete stolice.

TRGOVINA Z BELIM BLAGOM

Brezvestni trgovci z belim blagom še dalje vršijo svojo sramotno trgovino v kapitalističnih državah

Nedavno je neki avstrijski tednik objavil članek, ki govori o mednarodni trgovini z belim blagom in v katerem ugotavlja, da je Italija na tem, da postane klasična dežela mednarodne trgovine z belim blagom. V članku navaja primere, ki dokazujejo, da gre za stotine avstrijskih deklet, ki so bila redno angažirana za italijanske gledališke, baletne in varietijske skupine, ki so pa po preteku angažmana nenadoma izginila in za njimi ni sledu.

Poleg teh vznemirjajočih vesti iz Avstrije je tudi italijanski tisk večkrat prinašal poročila, v katerih so odkrivali nenadna izginotja italijanskih deklet na pobojnoma nepojasnjen način, kar je povzročilo še večje vznemirjenje, ker je v glavnem šlo za mladoletna dekleta, ki so zapustila očetovsko hišo brez dovoljenja staršev.

Za Orient predstavlja trgovina z dekleti moderno obliko trgovine s sužnji. Nekoč je mesto Zanzibar poleg Timbuktuja in Keira veljalo kot največji trg za sužnje na svetu. 50.000 do 60.000 sužnjev in suženj so tamkaj prodali v šestdesetih in sedemdesetih letih prejšnjega stoletja. Po krat-

kem presledku, predvsem zaradi abesinske vojne, je prenehalo to trgovanje pod plaščem ilegalnosti cvetelo trgovine z dekleti, na novo pa je vzplamelo neposredno po končani vojni na obali Rdečega morja. Iz poročil, ki se tu pa tam pojavljajo v svetovnem tisku, se vidi, da brezvestni trgovci prodajajo vitka abesinska in somalijska dekleta v Jemen in Saudovo Arabijo, v Irak in Iran, ter da za to »afriško blago« plačujejo znatne vsote. Za posebno lepe afriške lepoticke plačajo lastniki haremov tudi do 1.000 dolarjev, a da pri tem nihče ne ugovarja, ker je na Blžnjem in Srednjem vzhodu kupovanje in prodaja nevest dovoljena.

Cim so začeli ti novi trgovci, Sirijci, Libanonci, Armeji in Sijilijanci konkurirati starim trgovcem s sužnji, so takoj uvideli, da morejo z evropskim belim blagom potisniti afriško konkurenco. Prišlo je skoraj v modo in želja vsakega imovitejšega orientalskega despolja je, da po vzgledu slovitih svojih prednikov poroči belo ženo, če pa to ne, da bi vsaj dobi v svoj harem, ker pri takih orientalskih izkoriščevalcih ne igra nobene vloge denar, samo da si zadostijo erotičnim nagonom.

Današnji trgovci z belim blagom in njihovi agenti delujejo na neverjetno premetene načine in se klasična organizacija te trgovine s sužnji. Nekoč je mesto Zanzibar poleg Timbuktuja in Keira veljalo kot največji trg za sužnje na svetu. 50.000 do 60.000 sužnjev in suženj so tamkaj prodali v šestdesetih in sedemdesetih letih prejšnjega stoletja. Po krat-

Eden najbolj zanimivih primerov mednarodne trgovine z belim blagom v povojni dobi, ki kaže brezvestne načine delovanja teh agentov, in ki je posebno značilen, se je zgodil v Južni Fran-

PO VSEM SVETU SE ŽENE BOJUJEJO ZA LEPE IN PRAVILNEJŠE ŽIVLJENJE. V ENEM DELU SVETA JE TA BOJ ŽE DOBOJEVAN. Z VESELEM NASMEHOM GLEDA V BODOCNOST ALEKSANDRA MAKSIMOVNA, OPOSLANKA OBLASTNEGA SOVJETA, MEDTEM KO SE V KAPITALISTIČNIH DRŽAVAH ŽENA BOJUJE PROTI REAKCIJARNIM SILAM ZA TROHICO KRUHA.

ciji, kjer so pod plaščem ilegalne organizacije beguncev predvsem pridobivali mladoletnice in jih odpeljali proti vzhodu. Tem mladoletnim dekletom so obljubljali sijajne službe v Alžiru in Tunisu in sklepali z njimi pogodbe za izobrazbo in nastope pri filmih in na odrih. Neposredno pred odhodom pa so jim pojasnili, da ne morejo odpotovati brez odobrenja staršev ali varuštvenih oblasti, in so jim celo brnili odhod v Severno Afriko zaradi njihove mladosti. Ilegalna organizacija beguncev se je zato ponudila izdelati jim nove listine, v katerih so bila ponarejena imena, datumi in kraj rojstva ter s katerimi so jim nato omogočili vkrcaanje na ladje. S temi zvijačami, kjer so te zverji v človeški podobi delovale celo v »človekoljubne namene«, se jim je posrečilo naivna mlada, za pustolovščine navdušena mlada bitja spraviti v roke modernih gospodarjev sužnje.

Niso vse nedolžne žrtve

To izjavo je dal višji policijski uradnik v Italiji, ki je na osnovi

GOSPODARSTVO

TRGOVINA • INDUSTRIJA • PROMET • FINANCE

Univ. prof. ing. GOLJEVŠČEK: O borbi za vodne sile Drave in njenem pomenu za elektrifikacijo Jugoslavije

Zelo velika je važnost, ki jo ima reka Drava pri medletni izravnavi električne proizvodnje vseh treh rečnih sistemov Slovenije. Zaradi dotoka vode z ledenikov v Visokih Turah, posebno s Pastirice, ima Drava poleg obilice vode, medtem ko so Sava in njeni pritoki najmočnejši spomladni in jeseni, vode v primorskem pasu pa pozimi. Drava pomore za časa suše v poletju in zapira hudo vrzel, ki nastaja v proizvodnji električne energije v tem času. Obilica odтока, znaten padec in ugodne geološke okoliščine omogočajo izkoriščanje Drave zlasti med Dravogradom in Mariborom. Drava postaja izredno važna baza za elektrokemično, elektrokovinsko in elektrostrojno industrijo kot so tovarna dušika v Rušah, tovarna aluminija v Strnišču, tovarna avtomobilov in tovarna mostovnih konstrukcij v Mariboru itd. Drava pomaga vsemu zapadnemu delu Jugoslavije za časa polne suše z dovajanjem električne energije. Nepravilno delovanje hidrocent-

tral v Zvabeku in Labodu takoj nad sedanjim jugoslovansko-avstrijsko mejo povzroči jugoslovanskim elektrarnam ogromno škodo. Avstriji nepravilno akumulirajo vodo in povzročajo na jugoslovansko ozemlje upadajoče vode in poplave, s čimer kršijo jugoslovansko-avstrijski sporazum z dne 3. septembra 1925 kakor tudi načela mednarodnega prava, priznana na madridski konferenci l. 1910. Vodni val z avstrijske zavezitve prihaja ob času, ko ga ne morejo izkoristiti. Samo Zvabek lahko povzroči LRS škodo do 15 milijonov kilovatnih ur na leto. Škoda na bregovih gre v milijone in milijone. Po zgraditvi podzemnega rova s Pastirice na salzbursko stran k reki Selzachu bo škoda še nepremerno večja ter bi Slovenija v letnem času izgubila 52 milijonov kilovatnih ur. Zato upravičeno protestirajo proti takemu početju in zahtevajo takojšnjo ustavitve graditve rova.

Projekt za izrabo vodnih sil Visokih Tur je zbudil pri FLRJ

veliko pozornost ravno zaradi škoda, ki jo hočejo povzročiti z njegovo izvedbo. Izdelanih je bilo več projektov. Projekt iz leta 1938 — ob priključitvi Avstrije k Nemčiji — stopnjuje izrabo do vrhunce s centralizacijo vodne sile v hidrocentrali Kaprun, ki naj bi postala velecentrala, druga v Evropi za Dneprostromom — s kapaciteto 870.000 kilovatov. Projekt iz 1939-41 pa predvideva zgraditev vrste central s skupno kapaciteto 1 milijon 120.000 kilovatov. Ta projekt, ki se izvaja, zajema področje 80 kvadratnih kilometrov ledenika Pastirica ter 30 kvadratnih kilometrov sosednjih ledenikov. S tem bi odvedli na sever okoli 200 milijonov kubnih metrov vode letno.

Ker ni verjeten razmah avstrijske industrije v bodočnosti, Avstriji je sedaj govorilo o izvozu električne energije z Visokih Tur na sever, predvsem na Bavarsko in v ostalo južno Nemčijo. S tem zavestno pripravljajo gospodarsko in politično priključitev Avstrije na sever. Ta projekt, ki mu je kumoval nacistični režim, to jasno dokazuje.

Kaprunska centrala je danes v prvi fazi že zgrajena in je od leta 1946 dalje v obratu kot pretočna centrala. Dolinsko pregrado so začeli graditi leta 1946 in bo zgrajena do leta 1953, nakar bo Kaprun dosegel že kapaciteto 180.000 kilovatov. Ta čas bo tudi podzemeljski rov s Pastirice že izgotovljen ter bo s tem odvedeno na sever 200 milijonov kubnih metrov vode letno.

Vprašanje perspektivne pravilne rešitve izkoriščanja vodne sile Drave za elektrogospodarstvo zahodnega dela Jugoslavije je zaradi nerednega korokega vprašanja zamotano. Dejstvo je, da so Avstriji danes izgubili za izkoriščanje Drave tisti veliki interese, ki ga je kazala hitlerjevska Nemčija za časa okupacije, ker niso več lastniki celotnega toka Drave. Zdalj kažejo samo še interese za čim brežobzirnejše izkoriščanje hidrocentral v Zvabeku in Labodu, ki sta še pod njihovim oblastjo. Jugoslavija ima vsa pravico, da prepove vsak enostranski poseg v vodni režim Drave. Zato so zahteve Jugoslavije po skladnem izkoriščanju Drave z gospodarskih vidikov docela utemeljene.

Spremembe evropskega lesnega trga

V krogih Evropske ekonomske komisije poudarjajo, da bo prišlo do znatnih sprememb na lesnem trgu. Opaž se namreč, da dosežemo izvoz lesa iz Nemčije znatno in naglo upada. Še l. 1947 je Nemčija od vseh evropskih držav izvažala največ lesa, v preteklem letu je bila pa na tretjem mestu, za Švedsko in Finsko. V prihodnjih mesecih bo izprememba tolikšna, da se bo Nemčija iz izvoznice spremenila v eno glavnih uvoznih držav za les. S tem se bo seveda položaj glede razpoložljivega lesa v Evropi zelo izpremenil. Lesni strokovnjaki pri komisiji pa menijo, da bo proizvodnja lesa v FLRJ, Českoslovaški, Finski, Avstriji in Poljski toliko napredovala, da bo na ta način izravnana razlika, ki bi nastala vled nemške preobrazbe.

FLRJ, CSR, Finska in Avstrija bodo končno prejele že pred meseci oznanjeno posojilo od Mednarodne banke v višini 7 (proti 8) milijonov dolarjev, ki naj bo uprabljen za nakup strojev in opreme, ki bi izpopolnila uveljnost lesne industrije teh držav. Razen tega bo tudi pridobivanje lesa na Poljskem zelo zvišano, ker bo Poljska v kratkem prejela podobne angleške dobave za izboljšanje svoje lesne proizvodnje.

Plavalasa Tržačanka

Drugačen je primer mlade živahne Tržačanke, ki jo opisujejo italijanski časopisi. To dekle iz Trsta je imelo nezakonskega otroka in njen zarotenež jo je pustil na cedilu. Napotila se je v Milan,

Vse je bilo belo. Toda sneg se ni prebadal oči, ker sonce se ni vželo. Po ledu so že vozili kamioni in škripali z verigami. Vozili so posamezno in v kolonah. Vrnili sem se v šotor. Smirnov je še vedno spal, a zdravnik je čepel pri peči in gledal v ogenj. «Vse je v redu», sem rekel in postavil krožnike na polico. — «Zdaj grem.»

«Da, čas je, da greste... Obljubite mi», je rekel tiho, «da, jo ne spomnite name, ko bosta skupaj.» Zdelo se mi je, da teško govori. Obrnil sem se k njemu.

«Daa», sem rekel, «obljubljam vam.» Dal mi je roko in molče sem jo stisnil.

Stopil sem iz šotora in zavil na led.

Cim sem prispeal v Leningrad, sem odšel v uredništvo frontnega časopisa, napisal dopis o Ladoškem jezeru in ga odnesel na telegrafski urad. Zdalj sem bil prost, Sanitetna uprava je bila na drugem koncu mesta in dan je bil že, ko sem prišel tja.

V majhni sobi kadrovskega oddelka je sedelo dekle s podporočniškim činom. Povedal sem Lidin priimek in jo prosil, da bi poizvedela, če je prišla zaradi dodatitve na novo službeno mesto. Prišakoval sem, da bo dolgo brskala po papirjih, toda odgovorila mi je takoj, čim je pogledala v mapo na mizi.

«Bila je», je rekla, «in dobila je dodelitev. Poslana je v N - sko armijo.»

Sonce je sijalo. Iz sneha izoblikovane kupole so se bleščale v tisočih iskrah. Duša mi je bila radostna. Čutil sem, da sem je končno našel. Zdalj je bilo samo vprašanje dni, ur, celo. Stal sem na ogromnem sneženem trgu. Siva, granitna poslopja so me obkrožala. Glej, tam je stal poper »Bronasti jezdec«. Kam drvisi, ponosni konji, in kje ustaviš ti kopita? Zdalj se jezdec na videlo. Pokrit je bil pred kroglami.

(Nadaljevanje sledi)